

Reactie op de concept-Omgevingsvisie Renkum 2040

Van de werkgroep 'Beken en sprengen' in het Renkums beekdal.

Deze IVN-werkgroep schoont al 28 jaar de beken, vooral in het Renkums beekdal. De motivatie om dit zware werk uit te voeren haalt de grote groep vrijwilligers uit het stromend maken en houden van de landschappelijk unieke beken.

Het belang hiervan wordt door zó veel mensen onderkend dat de eerste werkgroep inmiddels is uitgegroeid tot vier werkgroepen die beekonderhoud verrichten in de Renkumse en Heelsumse beekdalen en in de Oosterbeekse beken.

De sprengbeken in beide grote beekdalen zijn door de mens aangelegd. In de 'gouden eeuw' van de watermolens functioneerden hier negentien watermolens. Deze beken zijn cultuurhistorische monumenten, sommige zijn bijna 500 jaar oud.

Eeuwenlang stroomde er voldoende water door de beken om dit vroeg-industriële gebied van water te voorzien. Door wateronttrekking binnen de sandr van Wolfheze door de waterpompstations Edese Bos, Wageningse berg, maar vooral door La Cabine en door Smurfit Kappa Parenco is het grondwaterpeil dramatisch gedaald.

Ook de grote aanplanten naaldhout verlagen het grondwaterpeil. Door dit om te zetten in loofbos of heide wordt verdamping aanzienlijk verminderd.

Gevolg hiervan is dat hele beeksystemen in de beekdalen zijn drooggevallen. In het Heelsums beekdal staan de Papiermolenbeek en Wolfhezerbeek volledig droog. In het Renkums beekdal voert de Molenbeek al ruim twee jaar geen water. Door de Heelsumsebeek en de Oliemolenbeek (in het Renkums beekdal) stroomt nog een minimale hoeveelheid water. De laatste beek valt op enkele trajecten ook droog.

Hierdoor holt de natuurwaarde van de beekdalen achteruit. Het Renkums beekdal is al jaren binnen het Nederlandse natuurbeleid een belangrijk voorbeeldproject. Het belang van het beekdal voor de bijzonder rijke flora en fauna zijn in vele rapporten aangetoond. Watervoerende beken spelen voor het gebied de hoofdrol.

Voor de recreant zijn watervoerende beken in de beekalen dé grote attractie.

Signalen te over om een actief beleid gericht op een grondwaterstijging te gaan voeren.

De gemeente Renkum zou het voortouw moeten nemen om de veelgeprezen parels van stromende beken in ere te herstellen, in samenspraak met de Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en de grondeigenaren.

Resultierend doen we de volgende aanbevelingen:

- Streef naar een vermindering van de onttrekkingen, vooral van de grootste en op een laag punt in de sandr van Wolfheze gelegen La Cabine.
- Laat Papierfabriek Smurfit Kappa Parenco rivierwater gebruiken i.p.v. het grondwater.
- Vervang dennenakkers op de sandr van Wolfheze door loofbos.

Namens de IVN-werkgroep 'Beken en sprengen',

Ruud Schaafsma